

SEISMON[↑]UT

SMV'ernes brug af digitale teknologier og rådgivningsbehov

Udarbejdet af Seismonaut A/S på vegne af FSR - danske revisorer, Dansk It og Teknologipagten (september 2021)

INDHOLD

Introduktion til analysen	3
Kort om analysens metode- og datagrundlag	4
Analysens hovedresultater	5
Forslag til indsatser	6
SMV'ernes digitale udvikling	7
SMV'ernes rådgivningsbehov	14
Bilagsoversigt	20
A. Databilag	21
B. Metode- og datagrundlag	27
C. Digitale udviklingsrejser	32

SMV'ernes brug af digitale teknologier og deres rådgivningsbehov

Behov for øget digitalisering blandt danske SMV'er

De små og mellemstore virksomheder (SMV'er) udgør ca. 99% af alle danske virksomheder og tegner sig for ca. 50% af beskæftigelsen. SMV'erne udgør med andre ord en central del af dansk erhvervsliv og er en vigtig motor til vækst i den danske økonomi.¹

En måde, hvorpå virksomheder kan øge deres produktivitet og konkurrenceevne, er gennem brugen af digitale teknologier. Ofte vil digitale teknologier kunne øge effektiviteten af arbejds-gange, reducere omkostninger og tidsforbrug mv.

Danmark har i flere år været et af de mest digitaliserede lande i EU. Sammenlignet med vigtige EU-lande er danske SMV'ers brug af særligt nye og avancerede digitale teknologier dog lav og kan medføre lavere produktivitet, tab af konkurrenceevne mv.²

For at vi kan forøge vores produktivitet og vækst, er det vigtigt, at flere SMV'er fortsætter den digitale omstilling og øger brugen af nye og mere avancerede teknologier. Behovet kalder på indsatser, der kan adressere centrale barrierer, herunder bl.a. finansiering, mangel på ressourcer og kompetencer, kendskab til og viden om relevante digitale teknologier mv.

Corona-pandemien har begrænset effekt på digitaliseringen

Corona-pandemien har udfordret hverdagen og driften for mange SMV'ere. Virksomhederne blev på kort tid nødt til at omstille forretningen og øge brugen af digitale arbejdsformer. Pandemien skabte så at sige en 'ny normal' for mange SMV'er.³

FSR - danske revisorer, Dansk It og Teknologipagten har indgået et samarbejde om en analyse, som dels fokuserer på SMV'ernes digitale udvikling, herunder om corona-pandemien har givet SMV'erne et digitalt skub, og dels fokuserer på mulighederne for at kunne understøtte SMV'ernes digitale omstilling gennem rådgivning. Formålet med analysen er trefoldigt::

- at skabe samlet og aktuel viden om SMV'ernes digitale udvikling, ikke mindst set i lyset af corona-pandemien.
- at skabe dybere viden om, SMV'ernes behov for rådgivning om digitalisering.
- at identificere indsatser, som kan forstærke grundlaget for SMV'ernes digitale omstilling bl.a. gennem rådgivning.

Analysen tegner et aktuelt billede af SMV'ernes digitalisering og er unik på flere punkter. For det første, fordi den baserer sig på data for alle SMV'er og ikke kun SMV'er med 10+ ansatte. For det andet, fordi analysen identificerer vigtige forskelle mellem personligt ejede virksomheder og selskaber (aktie-, anparts- og iværksætterselskaber).

På de følgende sider gives en kort præsentation af analysens metode- og datagrundlag, efterfulgt af en sammenfatning af analysens hovedresultater. Herefter præsenteres forslag til indsatser, som kan forstærke grundlaget for SMV'ernes digitale omstilling.

I rapportens øvrige dele præsenteres dybdegående analyser af SMV'ernes digitalisering og deres efterspørgsel efter rådgivning samt revisorerens udbud af rådgivning. Herudover rummer rapporten en række bilag, som indeholder uddybende indsigter og data om SMV'ernes brug af digitale teknologier og rådgivningsbehov.

Analysen er udarbejdet af Seismonaut A/S på vegne af FSR - danske revisorer, Dansk It og Teknologipagten. Seismonaut A/S er ansvarlig for analysens konklusioner og forslag til indsatser.

¹ Erhvervsministeriet, 2021: Redegørelse om Danmarks digitale Vækst

² Erhvervsministeriet, 2021: Redegørelse om Danmarks digitale Vækst

³ DI Analyse, 2020: Corona-krisen sætter turbo på virksomhedernes digitale investeringsplaner

SMV'ernes brug af digitale teknologier og deres rådgivningsbehov

Analysens datakilder

Analysens primære datakilder omfatter en spørgeskemaundersøgelse blandt danske SMV'er, en spørgeskemaundersøgelse blandt godkendte revisorer samt dybdegående kvalitative interview med SMV'er og revisorer.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt danske SMV'er omfatter 1.029 besvarelser. Disse er i analysen vægtet ud fra antal virksomhedsform, antal ansatte og branche for at afspejle et repræsentativt udsnit af populationen. Spørgeskemaundersøgelsen blandt godkendte revisorer omfatter 131 besvarelser blandt medlemmer af FSR - danske revisorer.

Analysens sekundære datakilder omfatter en række eksisterende og aktuelle analyser og data vedr. SMV'ernes digitalisering, herunder bl.a. data fra Danmarks Statistik og eksisterende viden om virksomhedernes digitalisering. I rapporten henvises løbende til disse kilder, mens bilaget rummer en samlet litteraturliste.

I bilag B redegøres nærmere for analysens metode- og datagrundlag, herunder bl.a. for fordeling af besvarelser på virksomhedsstørrelse, virksomhedsform mv.

Indsigerne fra interviewene indgår i rapporten som analytiske perspektiveringer og som digitale udviklingsrejser. Disse rejser repræsenterer stiliserede forløb set fra SMV'ernes perspektiv og sigter på at formidle og illustrere sammenhænge mellem SMV'ernes overvejelser og indsatser ift. brug af digitale teknologier på den ene side og deres oplevelser med rådgivning fra revisorer og resultaterne heraf på den anden side. Rejserne fremgår af bilag C.

Analysens fokusområder

Analysen fokuserer på virksomhedernes brug af digitale teknologier inden for fire kerneområder, som illustreret i figuren til højre. Analysens perspektiv på virksomhedernes brug af digitale teknologier er således sammenlignelig med perspektivet i den analyse, som FSR - danske revisorer har udarbejdet i samarbejde med Karnov Group om SMV'ernes digitalisering og rådgivningsbehov i 2019.⁴

Med henblik på at afdække udviklingen siden 2019, foretages sammenligninger mellem resultaterne for 2019 og 2021. Det skal dog bemærkes, at 2019-analysen ikke rummer data

⁴ FSR - danske revisorer og Karnov Group (2020): SMV-virksomheders behov for rådgivning i fremtiden.

Figur 1: Eksempler på digitale teknologier inden for fire områder

for personligt ejede virksomheder, hvorfor der alene kan sammenlignes for SMV-selskaber.

De digitale teknologier, der er angivet i figuren, skal opfattes som eksempler og respondenterne har haft mulighed for at angive andre. Det er dog væsentligt at bemærke, at analysen ikke fokuserer på virksomhedernes brug af it-udstyr såsom almindelige computere, telefoner mv.

Analysen fokuserer gennemgående på forskelle mellem personligt ejede virksomheder og selskaber (aktie-, anparts- og iværksætterselskaber) inden for SMV-segmentet. Sekundært (og hvor relevant) fokuserer analysen på forskelle mellem virksomhedsstørrelser og brancher.

SMV'ernes brug af digitale teknologier og deres rådgivningsbehov

SMV'erne halter bagud

Danske virksomheder er blandt de mest digitaliserede i EU. Der findes stort set ikke én virksomhed, der ikke bruger enten en computer, en telefon, en tablet eller andet it-udstyr. Alligevel halter mange SMV'er fortsat bagud, især når det kommer til brugen af nye og mere avancerede digitale teknologier.

Vores analyse viser, at hver tiende SMV (11%) i dag ikke bruger digitale teknologier i deres virksomhed - heller ikke relativt simple digitale teknologier såsom økonomi- og regnskabs-systemer, elektronisk fakturering, online mødeservices og lign.

Analysen viser også, at de personligt ejede SMV'er halter særligt bagefter, bl.a. fordi hver syvende (15%) af ikke bruger digitale teknologier. For de SMV'er, der er etableret som selskaber, udgør andelen 6%. Samtidig viser analysen, at de ikke-digitale SMV'er hovedsageligt skal findes blandt virksomheder med færre end 10 ansatte, og især blandt SMV'er inden for byggeriet.

Analysen viser derudover, at corona-pandemien har haft en relativt begrænset effekt på digitaliseringen hos SMV'erne. Der er dog en tydelig effekt inden for området drift og administration, som blandt andet dækker over brugen af Teams, Zoom og brug af økonomi- og regnskabssystemer.

SMV'erne har behov for rådgivning

Analysen viser, at SMV'ernes fortsatte digitale udvikling bliver begrænset af manglende ressourcer og kompetencer, men også af usikkerhed om gevinsterne. Hver tredje SMV (35%) vurderer, at de ikke har tilstrækkelige ressourcer til at gøre yderligere brug af digitale teknologier. Hver fjerde SMV (27%) oplever, at gevinsterne er for uklare, mens en tilsvarende andel (25%) vurderer, at deres medarbejdere mangler kompetencer.

Halvdelen af SMV'erne (50%) gør i dag brug af rådgivning om digitale teknologier. Det er især fra it-konsulenter og personlige netværk, men også fra revisorer og andre rådgivere i revisionshusene. Tilsvarende forventer halvdelen (50%), at de vil søge rådgivning om digitale teknologier de kommende tre år.

Med andre ord peger en stor andel af SMV'erne på, at de har behov for rådgivning for at blive mere digitale. SMV'ernes muligheder for at få rådgivning fra revisorer med stor erfaring inden for digital rådgivning er dog begrænsede. Hver femte revisor (19%) peger nemlig på, at deres medarbejdere mangler kompetencerne til at rådgive om de muligheder, der er for at bruge digitale teknologier, mens 50% kun i nogen grad har kompetencerne til at rådgive om digital omstilling.

Hvilke indsatser kan der være behov for?

Revisorerne kan som rådgivere for en stor gruppe af de danske SMV'er spille en vigtige rolle for SMV'ernes videre digitalisering. Analysen peger dog samtidig på, at mange revisorer i dag ikke ser rådgivning om digitalisering som en kerneydelse, ligesom analysen viser, at revisorerne generelt mangler kompetencer til at rådgive om digitalisering. Eksempelvis vurderer hver femte revisor, at medarbejderne i dag ikke har kompetencer til at kunne rådgive om muligheder for at bruge digitale teknologier.

Der er derfor behov for indsatser, som kan udvide revisorerens perspektiv, så revisorerne i langt højere grad ser rådgivning om digitalisering som en integreret del af deres økonomiske og strategiske rådgivning til SMV'erne.

Samtidig peger analysen på et behov for at øge SMV'ernes kompetencer, herunder særligt medarbejdernes kompetencer til at gøre brug af de digitale teknologier, ligesom der er behov for indsatser, som kan tydeliggøre gevinsterne ved øget brug af digitale teknologier.

Forslag til indsatser beskrives nærmere på den følgende side.

SMV'ernes brug af digitale teknologier og deres rådgivningsbehov

Rådgivning om digitalisering som kerneydelse

Revisorerne har traditionelt rollen som SMV'ernes vigtigste rådgiver inden for regnskab, revision, bogføring og skat.⁵

Vi ser imidlertid ind i en fremtid, hvor brugen af digitale teknologier bliver endnu vigtigere og hvor kompleksiteten for mange vil være meget høj.

Her kan revisorerne spille en vigtig rolle i at understøtte SMV'erne i deres digitale udvikling. Det forudsætter dog først og fremmest, at revisorerne udvider deres syn på deres kerneydelser.

Rådgivning om digitalisering skal i langt højere grad betragtes som en integreret del af revisorerens økonomiske og strategiske rådgivning til SMV'erne. Der er derfor behov for indsatser, der kan skabe større forståelse hos revisorerne om, at digitale teknologier kan bidrage positivt til SMV'ernes økonomi, og at revisorerne skal yde rådgivning på dette område.

Behov for kompetenceudvikling

Revisorerne har et stærkt afsæt for at rådgive SMV'erne om digitalisering, men kun en mindre del af revisorerne omsætter mulighederne. Årsagen skal i høj grad findes i revisorerens manglende kompetencer til at rådgive virksomhederne i digitale teknologier. Der er derfor behov for en indsats, der understøtter revisorerens digitale rådgivningskompetencer.

Dette indebærer også, at revisorerne får øget kendskab til, hvilke digitale teknologier der kan være relevante for SMV'erne, og hvilke gevinster der kan være for virksomhederne ved at anvende dem.

Tilsvarende er der behov for at øge SMV'ernes kompetencer, herunder særligt medarbejdernes kompetencer til at kunne gøre brug af de digitale teknologier, ligesom der er behov for indsatser, som kan tydeliggøre gevinsterne ved øget brug af digitale teknologier.

Samarbejde med teknologiske rådgivere

Selvom der er behov for kompetenceudvikling hos revisorerne, når det kommer til at rådgive om digitalisering, er det ikke forventningen, at revisorerne skal være i stand til at give ekspertrådgivning i brugen og implementeringen af specifikke digitale teknologier.

Ekspertviden om brug og implementering ligger mere naturligt hos teknologiudbydere og andre rådgivere, som kan levere dybere teknologisk rådgivning. Derfor er det relevant for revisorerne at etablere samarbejder med teknologiudbydere og andre teknologiske rådgivere.

⁵ FSR - danske revisorer og Karmov Group (2020): SMV-virksomheders behov for rådgivning i fremtiden.

SMV'erne halter bagud

Danske virksomheder er blandt de mest digitaliserede i EU, men mange SMV'er halter fortsat bagud. Vores analyse viser bl.a., at

- Hver tiende SMV (11%) bruger ikke digitale teknologier i deres virksomhed - heller ikke relativt simple digitale teknologier.
- De personligt ejede SMV'er halter særligt bagefter, bl.a. fordi hver syvende (15%) ikke bruger digitale teknologier.
- SMV-selskaberne er bedre med, og fra 2019 til 2021 ses en stigning på 6 procentpoint i andelen, som bruger digitale teknologier (fra 88% til 94%).
- De ikke-digitale SMV'er skal hovedsageligt findes blandt virksomheder med færre end 10 ansatte, og især blandt virksomheder inden for byggeriet.
- Blandt de digitale SMV'er bruger 95% digitale teknologier i virksomhedens administration og drift, mens knap hver

tredje (63%) bruger digitale teknologier inden for køb og salg.

- 37% af de digitale SMV'er bruger digitale teknologier til analyse af virksomhedens data, mens godt hver tredje (34%) bruger digitale teknologier i produktionen.
- 7 ud af 10 SMV'er vurderer, at corona-pandemien har haft betydning for deres brug af digitale teknologier inden for administration og drift, herunder online mødeservices (Teams, Zoom etc.).
- Der er ikke tegn på, at pandemien har haft en betydelig effekt på digitaliseringen af områderne køb og salg, produktion og analyse af data
- Medarbejdernes kompetence- og vidensniveau udgør den primære udfordring for SMV'ernes aktuelle brug af digitale teknologier. Samtidig er mangel på ressourcer og uklarhed om gevinsterne blandt hovedudfordringerne for SMV'ernes digitalisering..

På de følgende sider udfolder vi analysen af SMV'ernes brug af digitale teknologier. Først gives en status på SMV'ernes brug af digitale teknologier samt udviklingen siden 2019.

Herefter dykker analysen ned i SMV'ernes brug af digitale teknologier og tegner et mere nuanceret billede af de områder, som SMV'erne gør brug af teknologier inden for.

I forlængelse heraf præsenteres aktuel viden om SMV'ernes forventninger til brugen af digitale teknologier, ikke mindst set i lyset af corona-pandemien.

Denne del af rapporten afsluttes med aktuelle indsigter vedr. SMV'ernes barrierer for øget brug af digitale teknologier.

Flere SMV'er bruger digitale teknologier

FSR – danske revisorer har i samarbejde med Karnov Group udarbejdet en analyse af SMV'ernes digitalisering og rådgivningsbehov i 2019.

Når resultaterne fra 2019-analysen sammenholdes med data fra 2021, ses en stigning på 6 procentpoint i andelen af selskaber, som bruger digitale teknologier.

Data fra 2021 viser også, at en større andel af selskaberne bruger digitale teknologier, end det er tilfældet blandt de personligt ejede SMV'er.

Mens 94% af selskaberne i 2021 bruger digitale teknologier, gør det samme sig gældende for 85% af de personligt ejede SMV'er. 2019-analysen rummer ikke data for personligt ejede SMV'er, og det er derfor ikke muligt at opgøre udviklingen for denne gruppe.

Herudover viser 2021-analysen, at brugen af digitale teknologier er mest udbredt blandt SMV'er inden for fremstillingsvirksomhed og IT-området.

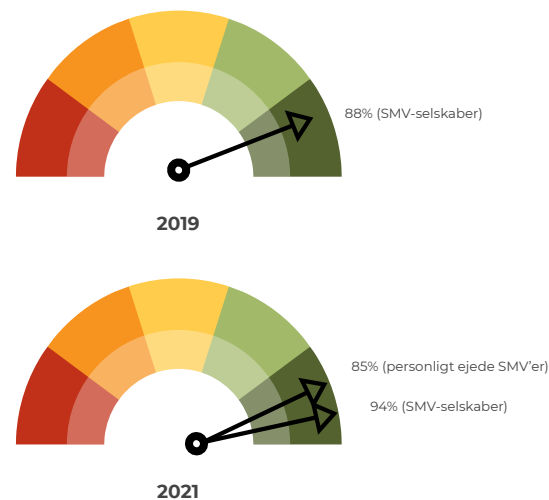
På trods af stigningen i andelen af digitale SMV'er, viser 2021-analysen, at der fortsat findes SMV'er, som ikke gør brug af digitale teknologier. Analysen viser, at hver tiende SMV (11%) i dag ikke bruger digitale teknologier i deres virksomhed - heller ikke relativt simple digitale teknologier som økonomi- og regnskabssystemer, elektronisk fakturering, online mødeservices eller lign.

Analysen peger på, at de ikke-digitale SMV'er især skal findes inden for byggeriet, men også inden for fast ejendom, turismen og social- og sundhedsvæsenet. I bilag A.1 vises andelen af ikke-digitale SMV'er inden for de enkelte brancher.

Analysen viser videre, at de SMV'er, som ikke gør brug af digitale teknologier, skal findes blandt SMV'er med færre end 10 ansatte, og dette blandt selskaber som personligt ejede SMV'er.

Interviewene med udvalgte SMV'er og revisorer bekræfter, at nogle SMV'er fortsat fungerer uden brug af digitale teknologier, fx ift. håndtering af fysiske bilag.

Figur 2: Andel af SMV'er som bruger digitale teknologier

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021) (n, SMV-selskaber = 429; n, personligt ejede SMV'er = 586) og data fra FSR - danske revisorer og Karnov Group (2020) (n = 801)

Anm.: Virksomhederne har i spørgeskemaundersøgelsen ikke benyttet svarmuligheden "Nej, vi bruger ikke digitale teknologier i vores virksomhed" på flg. spørgsmål: Cør din virksomhed brug **af** digitale teknologier inden for et eller flere af disse områder?

SMV'erne bruger især digitale teknologier inden for administration og drift

Analysen viser, at størstedelen af de digitale SMV'er i dag gør brug af digitale teknologier i virksomhedens administration og drift (95%).

Dette gør sig gældende både for SMV-selskaber og personligt ejede virksomheder, selvom andelen af SMV-selskaber, som bruger digitale teknologier i administrationen og driften, er en smule større end blandt de personligt ejede SMV'er.

Samtidig viser analysen, at SMV'erne især bruger økonomi- og regnskabssystemer og online mødeservices, mens SMV'erne i mindre grad bruger CRM-systemer og kontor- og softwarerobotter.

Omkring en tredjedel af de digitale SMV'er bruger digitale teknologier i produktionen. Dette gør sig især gældende blandt fremstillingsvirksomheder, men også inden for it-området.

Analysen viser herudover, at 6 ud af 10 digitale SMV'er bruger digitale teknologier i relation til virksomhedens køb og salg. Inden for dette område er brugen størst ift. fakturering og bestilling/levering af varer, mens den er lavest ift. markedsføring.

Analysen viser videre, at ca. halvdelen af de digitale SMV-selskaber bruger digitale teknologier til at analysere virksomhedens data. For de personligt ejede SMV'er er denne andel dog noget lavere (28%).

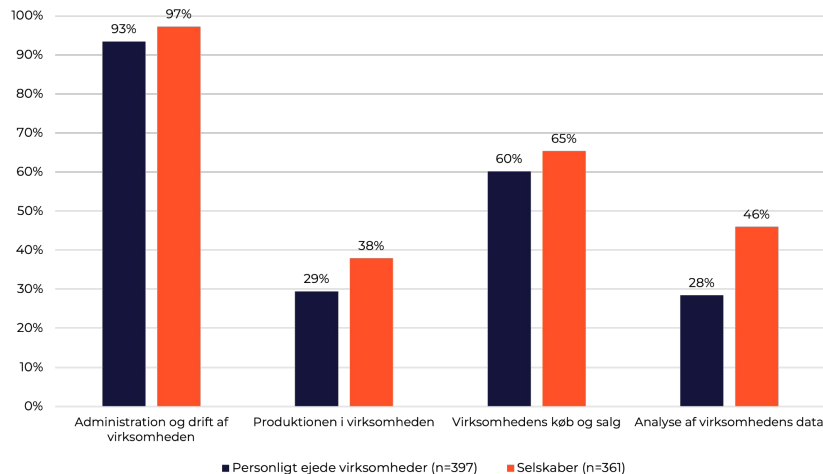
På tværs af de fire områder tegner der sig således et billede af, at en større andel af selskaberne bruger digitale teknologier sammenlignet med personligt ejede SMV'er - en forskel, der også er knyttet til det forhold, at selskaberne generelt har flere ansatte end de personligt ejede SMV'er (se også bilag B).

2019-analysen viste, at 12% af SMV-selskaberne på det tidspunkt ikke gjorde brug af digitale teknologier, og data fra 2019-analysen viser videre, at 15% af SMV-selskaber alene gjorde brug af digitale teknologier inden for ét af de fire områder, mens 26% gjorde brug af digitale teknologier inden for to af de fire områder.

I 2021 udgør de tilsvarende andele hhv. 20% og 28%, hvilket peger på, at flere SMV-selskaber i løbet af de seneste to år er begyndt at benytte digitale teknologier.

Bilag A.2 viser en sammenligning mellem 2019 og 2021 for selskaberne. Her fremgår det bl.a., at flere selskaber i 2021 bruger digitale teknologier inden for administration og drift, end det var tilfældet i 2019.

Figur 3: Andel af SMV'ere som bruger digitale teknologier inden for...

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
Respondenterne har svaret på følgende spørgsmål: Gør din virksomhed brug af digitale teknologier inden for et eller flere af disse områder? Ja, vi gør brug af digitale teknologier inden for:

SMV'ernes forventninger til de digitale teknologier bliver indfriet

Figuren til højre viser SMV'ernes forventninger til brugen af digitale teknologier. Som det fremgår, forventer SMV'erne især, at brugen af digitale teknologier vil have indflydelse på driftsnære parametre, herunder på øget effektivitet, nedsat tidsforbrug, færre manuelle arbejds gange og lavere omkostninger.

Omvendt har SMV'erne lavere forventninger til, at brugen af digitale teknologier kan lede til øget omsætning, nye produkter/services og udvikling af forretningsmodellen.

Derudover fremgår det, at selskaberne generelt har højere forventninger til brugen af digitale teknologier end de personligt ejede SMV'er. Dette gør sig gældende på alle parametre, men især på driftsnære områder, hvor selskaberne har betydeligt højere forventninger end de personligt ejede SMV'er.

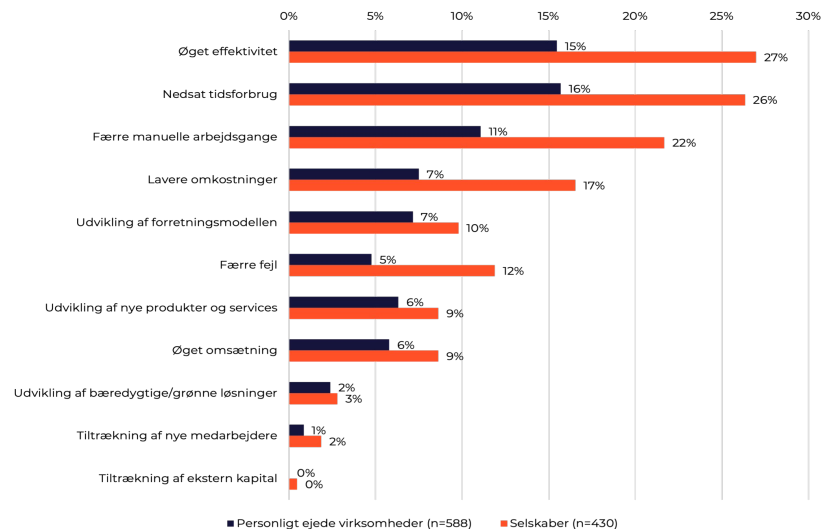
Når SMV'erne går i gang med at implementere og bruge digitale teknologier, har de en række forventninger til det udbytte, som brugen af digitale teknologier skal udmønte sig i.

Analysen viser, at SMV'ernes forventninger til de digitale teknologier generelt bliver indfriet. På tværs af SMV'ernes top 5 forventninger vurderer gennemsnitligt 92%, at de i nogen grad, i høj grad eller i meget høj grad har fået indfriet deres forventninger. Bilag A.3 rummer en oversigt over SMV'ernes vurderinger på disse områder.

Analysen viser dog også, at der er plads til forbedring. Der ses således en overvægt af SMV'er, som vurderer, at de i nogen grad har fået indfriet forventningerne. Andelen er størst inden for "lavere omkostninger" (61%) og lavest inden for "nedsat tidsforbrug" og "øget effektivitet" (53%).

I bilag A.4 findes opgørelser for hhv. personligt ejede SMV'er og selskaber.

Figur 4: SMV'ernes forventninger til brugen af digitale teknologier

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
Respondenterne har svaret på følgende spørgsmål: Du har i de forrige spørgsmål oplyst, at corona-pandemien har haft indflydelse på jeres brug af digitale teknologier. Hvilke forventninger havde I til brugen af de digitale teknologier? Respondenterne kunne markere flere forventninger. Derfor summerer angivelserne ikke til 100%

Flere SMV'er er blevet digitale, men det skyldes kun i mindre grad corona-pandemien

Analysen viser som nævnt, at flere SMV'er er blevet digitale de seneste to år, og dermed også under corona-pandemien.

Et nærmere blik på pandemiens betydning for SMV'ernes brug af digitale teknologier viser, at 7 ud af 10 vurderer, at pandemien har haft betydning for brugen af digitale teknologier inden for administration og drift.

Til gengæld tyder det ikke på, at pandemien har haft en tydelig effekt på digitaliseringen inden for områderne køb og salg, produktion og analyse af data.

Blandt selskaberne vurderer tre ud af fire (74%), at pandemien har haft betydning for deres brug af digitale teknologier inden for administration og drift, mens det samme er tilfældet for to ud af tre (65%) af de personligt ejede SMV'er.

Analysen viser herudover, at pandemien har haft indflydelse på brugen af digitale teknologier inden for administration og drift blandt SMV'er inden for bl.a. vidensservice, it og fast ejendom.

De digitale teknologier inden for dette område omfatter fx økonomi- og regnskabssystemer, CRM-systemer og softwarerobotter/digitale assistenter, men også online mødeservices (Teams, Zoom etc.).

Brugen af sidstnævnte har domineret hverdagen for mange SMV'er under pandemien og været en nødvendighed for mange for at kunne opretholde forretningen.

I bilag A.2. sammenholdes data fra 2019 om SMV-selskabernes brug af digitale teknologier fra 2019 med tilsvarende for 2021. Det fremgår her, at der for SMV-selskabernes vedkommende ses en stigning på 11 procentpoint fra 2019 til 2021 i

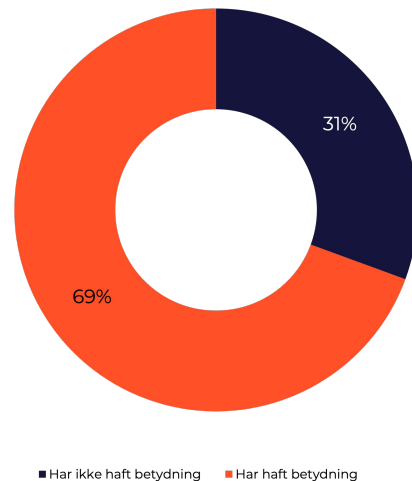
andelen af selskaber, som bruger digitale teknologier inden for administration og drift.

En del af udviklingen skal henføres til brugen af online mødeservices (som ikke var omfattet af data for 2019). På de øvrige områder, som i højere grad omfatter mere avancerede digitale teknologier, ses både mindre fald og stigninger.

Analysen peger derfor på, at pandemien især har haft betydning for SMV'ernes brug af relativt simple digitale teknologier inden for administration og drift.

Spørgeskemaundersøgelsen rummer ikke tilstrækkeligt data til at kunne tegne et klart billede af pandemiens betydning for SMV'ernes brug af digitale teknologier på de øvrige områder. Analysen indikerer, at pandemien ikke har haft en tydelig effekt på brugen af digitale teknologier inden for køb og salg.

Figur 5: Corona-pandemiens betydning for SMV'ernes brug af digitale teknologier inden for administration og drift

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
Respondenterne har svaret på følgende spørgsmål: I hvilken grad har corona-pandemien haft indflydelse på jeres brug af digitale teknologier til administration og drift? "Har haft betydning" omfatter følgende besvarelser: "I meget lav grad", "I lav grad", "I nogen grad", "I høj grad" og "I meget høj grad". "Har ikke haft betydning" omfatter følgende besvarelser: "Slet ikke." (n = 742)

SMV'ERNES DIGITALE UDVIKLING

Brugen af digitale teknologier begrænses af SMV'ernes kompetencer og ressourcer

Allerede i dag oplever SMV'erne, at kompetence- og vidensniveauet blandt medarbejderne udgør den primære udfordring for brugen af digitale teknologier.

Udfordringen gør sig gældende for omkring hver tredje af selskaberne og for omkring hver fjerde af de personligt ejede SMV'er. En dybere analyse af resultaterne viser, at hver fjerde af de personligt ejede SMV'er (26%) og hver femte selskab (18%) ikke har de rette kompetencer til at kunne gøre tilstrækkelig brug af de digitale teknologier (fremgår ikke af figuren).

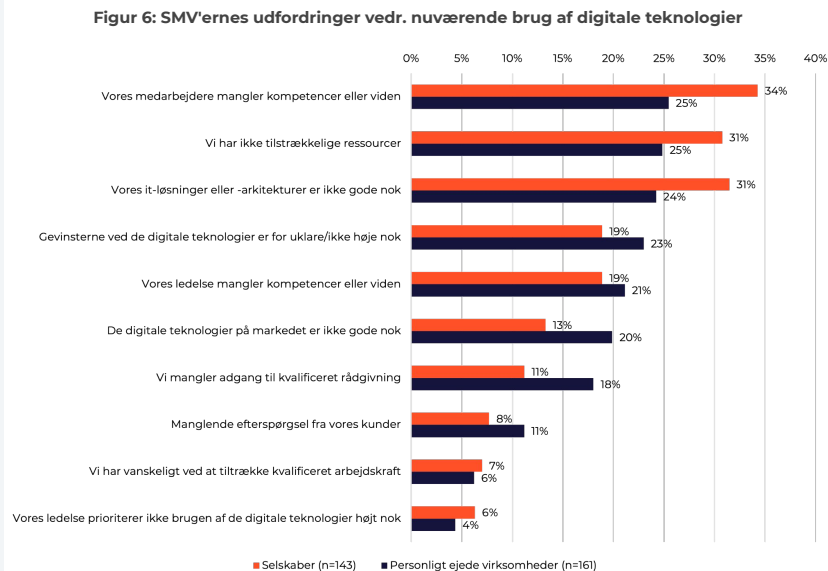
I tillæg til udfordringer vedr. medarbejdernes og ledernes kompetence- og vidensniveau, viser analysen, at en stor andel af SMV'erne ikke har tilstrækkelig ressourcer til at kunne gøre brug af digitale teknologier.

Det er desuden værd at bemærke, at en stor andel af SMV'erne oplever, at gevinsterne ved de digitale teknologier er for uklare/små, og at dette udgør en udfordring for den nuværende brug af digitale teknologier.

Analysen viser også, at kompetence- og vidensniveauet hos ledelsen udgør en relativt mindre udfordring, omend omkring hver femte SMV oplever denne udfordring. På dette område er der ikke signifikant forskel mellem SMV-selskaberne og de personligt ejede SMV'er.

Tilsvarende opleves markedets efterspørgsel indtil nu ikke som en af de største udfordringer, ligesom adgang til kvalificeret arbejdskraft og kvalificeret rådgivning heller ikke er at finde blandt de største udfordringer (omend en betydelig andel af de personligt ejede SMV'er peger på, at dette udgør en udfordring).

På den følgende side vises, hvilke udfordringer, SMV'erne de kommende tre år vurderer, er centrale for brugen af digitale teknologier.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
Hvilke af følgende udfordringer har din virksomhed oplevet i forbindelse med brugen af digitale teknologier?

SMV'ERNES DIGITALE UDVIKLING

Yderligere brug af digitale teknologier begrænses af usikkerhed om gevinster

Hvor medarbejdernes kompetence- og vidensniveau opleves som den primære udfordring for den aktuelle brug af digitale teknologier, udgør mangel på ressourcer den største udfordring for yderligere brug af digitale teknologier de kommende tre år.

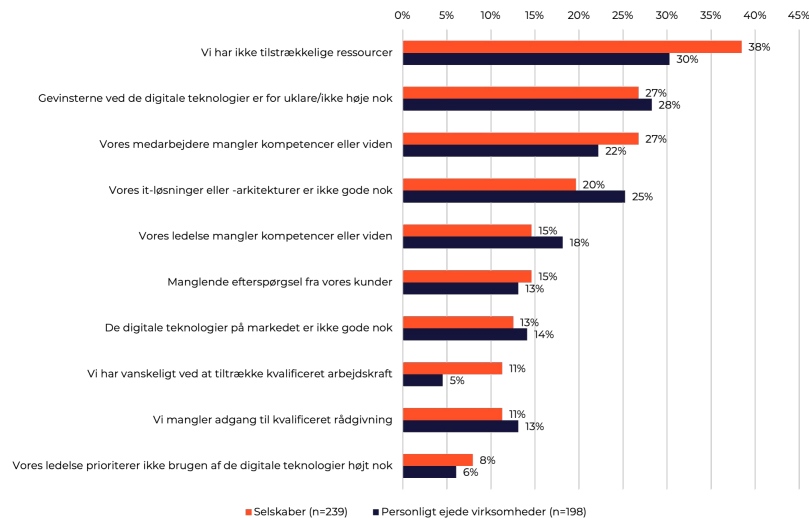
Analysen viser, at manglen på ressourcer vil udgøre en barriere fremadrettet for såvel SMV-selskaberne som for de personligt ejede SMV'er, omend udfordringen vil være større for selskaberne.

Analysen viser også, at SMV'ernes yderligere brug af digitale teknologier de kommende tre år begrænses af usikkerhed om gevinsterne ved de digitale teknologier.

Gevinsterne ved yderligere brug af digitale teknologier vurderes således at være enten for uklare og/eller små.

I lighed med i dag vurderer SMV'erne desuden, at adgangen til kvalificeret rådgivning og mulighederne for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft i mindre grad vil være en udfordring for SMV'ernes brug af digitale teknologier de kommende tre år.

Figur 7: SMV'ernes udfordringer vedr. brug af digitale teknologier de kommende tre år

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
Hvilke af følgende udfordringer vil begrænse jeres muligheder for yderligere brug af digitale teknologier i de kommende tre år?

SMV'erne har behov for rådgivning

SMV'ernes fortsatte digitale udvikling bliver begrænset af manglende ressourcer og kompetencer, men også af usikkerhed om gevinsterne. Vores analyse viser bl.a., at:

- Halvdelen af SMV'erne gør i dag brug af rådgivning om digitale teknologier, især fra it-konsulenter og fra det personlige netværk, men også fra revisorer og andre rådgivere i revisionshusene.
- Halvdelen af SMV'erne forventer at de vil søge rådgivning om brug af digitale teknologier i de kommende tre år, især fra it-konsulenter men også fra revisorer og andre rådgivere i revisionshusene.
- Revisorerne har som udgangspunkt har et digitalt afsæt, men det omsættes kun i mindre grad til rådgivning om digitale teknologier.

- Omkring hver fjerde revisor (28%) rådgiver i dag i meget høj grad eller høj grad om *muligheder* for at bruge digitale teknologier. Hver femte revisor (21%) rådgiver i dag i meget høj grad eller i høj grad om *implementering* af digitale teknologier.
- SMV'ernes muligheder for at få rådgivning fra revisorer med stor erfaring inden for digital rådgivning er relativt begrænsede. Hver femte revisor (21%) vurderer, at deres medarbejdere mangler kompetencer til at kunne rådgive om digitale teknologier.

På de følgende sider udfolder vi analysen af SMV'ernes behov for rådgivning om digitale teknologier. Først kaster analysen lys over SMV'ernes aktuelle brug af rådgivere og deres vurdering af relevante rådgivere de kommende tre år.

Dernæst ser analysen nærmere på revisorerne rådgivning om digitale teknologier og herunder på deres vurderinger af centrale barrierer og udfordringer.

SMV'ERNES RÅDGIVNINGSBEHOV

SMV'erne modtager i dag rådgivning om digitale teknologier fra en række rådgivere

Mange virksomheder er i dag i gang med en digital omstilling. For SMV'erne er den digitale omstilling både omkostningstung og besværlig.⁶

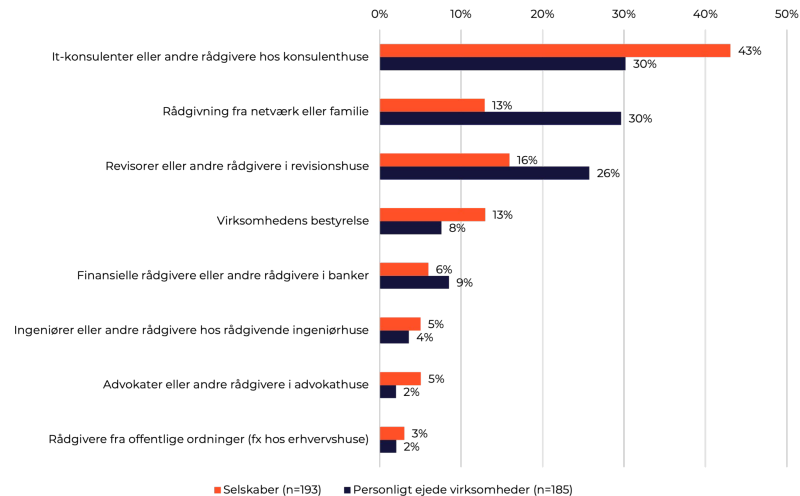
Analysen viser, at halvdelen af SMV'erne i dag gør brug af rådgivning om digitale teknologier, herunder hovedsageligt fra it-konsulenter, fra netværk og fra revisorer eller andre rådgivere i revisionshusene.

Brugen af rådgiverne varierer betydeligt mellem SMV-selskaberne og de personligt ejede SMV'er. Således gør selskaberne i høj grad brug af rådgivning fra it-konsulenter, mens personligt ejede SMV'ere i relativ høj grad gør brug af rådgivning fra netværket og revisorer.

Analysen viser også, at bestyrelserne, finansielle rådgivere, ingeniører og advokater i mindre grad benyttes som rådgivere omkring brugen af digitale teknologier.

⁶ FSR - danske revisorer og Karnov Group (2020): SMV-virksomheders behov for rådgivning i fremtiden.

Figur 8: SMV'ernes aktuelle brug af rådgivere om brugen af digitale teknologier

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
I hvilken grad benytter jeres virksomhed rådgivning fra en eller flere af følgende rådgivere i forbindelse med brugen af digitale teknologier? Figuren viser andele for "i meget høj grad" og "i høj grad"

SMV'erne vil også efterspørge rådgivning om digitale teknologier de næste tre år

Når mange SMV'er opfatter brugen af digitale teknologier som en kompleks størrelse, og når flere SMV'er gør brug af digitale teknologier, kan det forventes, at behovet for rådgivning vil øges i de kommende år.

Analysen viser da også, at halvdelen af SMV'erne forventer, at de vil søge rådgivning om brugen af digitale teknologier i de kommende tre år.

Analysen viser videre, at SMV'erne, især forventer at få brug for rådgivning om digitalisering fra it-konsulenter eller andre rådgivere hos konsulenthuse.

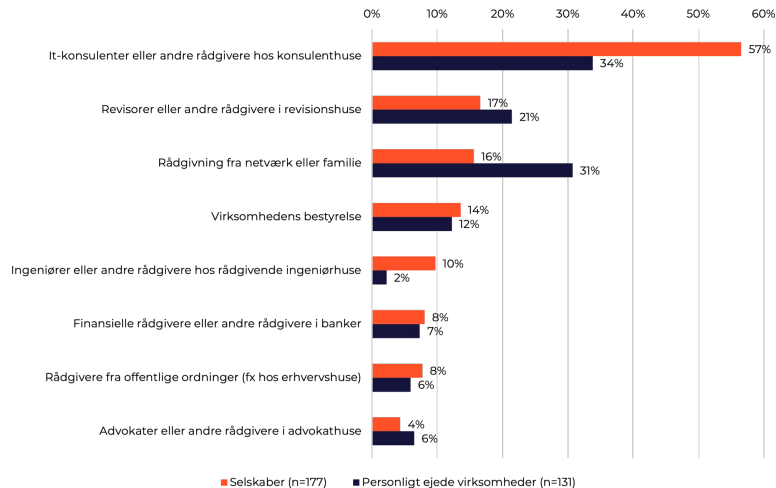
Det gælder i udtalt grad blandt SMV-selskaberne, men der ses også en betydelig efterspørgsel efter it-konsulenter hos de personligt ejede SMV'er.

Både SMV-selskaber og personligt ejede SMV'er vurderer dog også, at revisorer og rådgivere i revisionshuse vil være relevante rådgivere ift. brugen af digitale teknologier.

Analysen viser samtidig, at SMV'ernes vurdering af behovet for rådgivning fra revisorer og revisionshuse er uafhængig af, hvilke områder SMV'erne i dag bruger digitale teknologier inden for.

Således peger analysen på, at SMV'erne vil efterspørge rådgivning om digitale teknologier de næstkommende tre år, og det gælder også fra revisorer og revisionshuse. Dog synes revisorer ikke at være lige så efterspurgt som fx it-konsulenter.

Figur 9: SMV'ernes vurderinger af relevante rådgivere om brug af digitale teknologier de kommende tre år

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
I hvilken grad vurderer du, at følgende rådgivere vil være relevante for jeres brug af digitale teknologier de kommende tre år? Figuren viser andele for "i meget høj grad" og "i høj grad"

Revisorerne har et stærkt udgangspunkt for at kunne rådgive SMV'erne

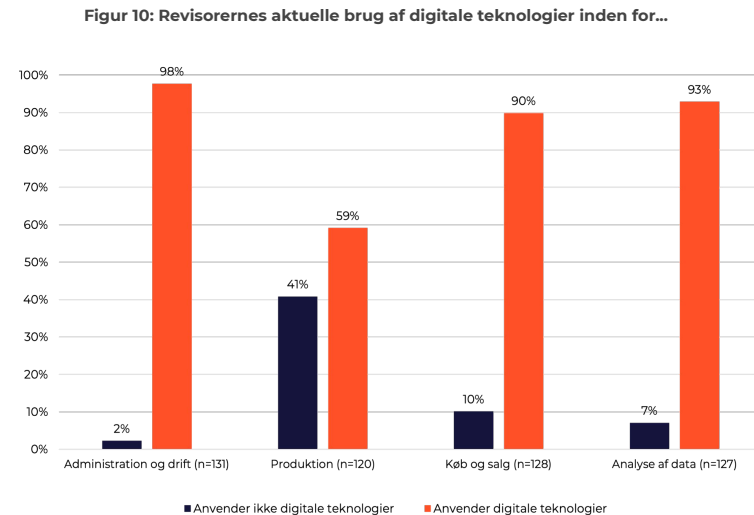
Analysen viser, at de fleste revisorer bruger digitale teknologier inden for ét eller flere af de fire områder, som er i fokus for analysen.

De fleste (98%) gør brug af digitale teknologier inden for administration og drift, ligesom størstedelen gør brug af digitale teknologier inden for køb og salg (90%) og analyse af data (93%). 6 ud af 10 revisorer (59%) gør også brug af digitale teknologier inden for produktionen.

Sammenholdes revisorerens brug af digitale teknologier med SMV'ernes brug inden for de fire områder, så bliver det tydeligt, at en større andel af revisorerne gør brug af digitale teknologier inden for især køb/salg og analyse af data, end det er tilfældet for SMV'erne.

Dermed peger analysen på, at revisorerne som udgangspunkt har et digitalt afsæt for at kunne yde rådgivning om digitalisering til SMV'erne.

Dette er dog ikke ensbetydende med, at revisorerne kan rådgive andre om brugen og nytten af digitale teknologier, men siger alene noget om, at revisorerne i deres egen hverdag har stor berøring med de digitale teknologier.

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt revisorer (juli-august, 2021)
Respondenterne har svaret på følgende spørgsmål: I hvilken grad gør din virksomhed brug af digitale teknologier? "Anvender ikke digitale teknologier" omfatter respondenter, der har svaret "Slet ikke". "Anvender digitale teknologier" omfatter følgende besvarelser: "i meget lav grad", "i lav grad", "i nogen grad", "i høj grad" og "i meget høj grad".

SMV'ernes muligheder for at finde revisorer med stor erfaring er begrænsede

Selvom revisorerne som udgangspunkt har et digitalt afsæt, omsættes dette kun i mindre grad til rådgivning om digitalisering af deres egne kunder.

Analysen peger nemlig på, at SMV'ernes muligheder for at finde revisorer med meget stor erfaring inden for digital rådgivning er begrænsede.

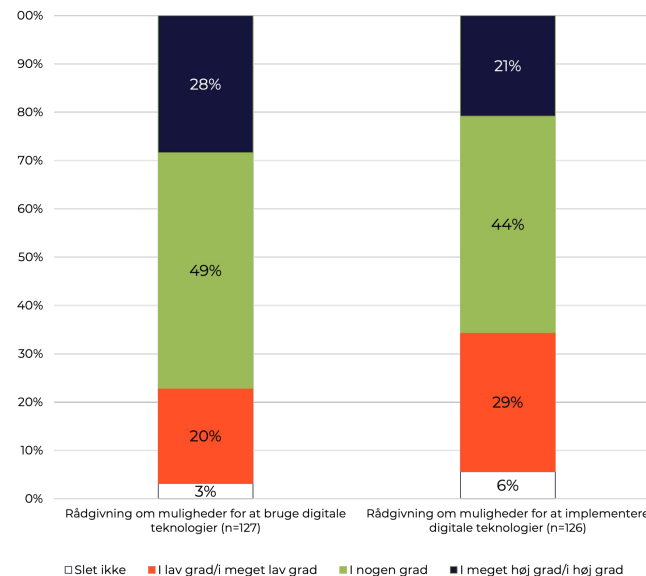
Som det fremgår af figuren til højre, angiver 28% af revisorerne, at de i meget høj grad eller høj grad i dag yder rådgivning om mulighederne for at bruge digitale teknologier. 21% angiver, at de i meget høj grad eller høj grad rådgiver kunderne om at implementere digitale teknologier.

Omvendt viser analysen også et potentiale. Halvdelen (49%) af revisorerne angiver således, at de i nogen grad rådgiver om muligheder for at bruge digitale teknologier,

mens 44% i nogen grad rådgiver om implementering af digitale teknologier.

Tilsvarende viser analysen, at knap hver fjerde revisor (23%) i meget lav grad, i lav grad eller slet ikke rådgiver om mulighederne for at bruge digitale teknologier. 35% af revisorerne rådgiver i meget lav grad, i lav grad eller slet ikke kunderne om implementering af digitale teknologier.

Figur 11: Revisorernes rådgivning om digitale teknologier

Revisorerne kan påvirke SMV'ernes digitalisering, men mangler kompetencer

Selvom revisorerne som beskrevet har et digitalt udgangspunkt, omsætte dette kun i mindre grad til rådgivning om digitalisering af deres egne kunder. Analysen indikerer, at forklaringen på dette bl.a. skal findes i revisorerne manglende kompetencer til at kunne rådgive om digitale teknologier..

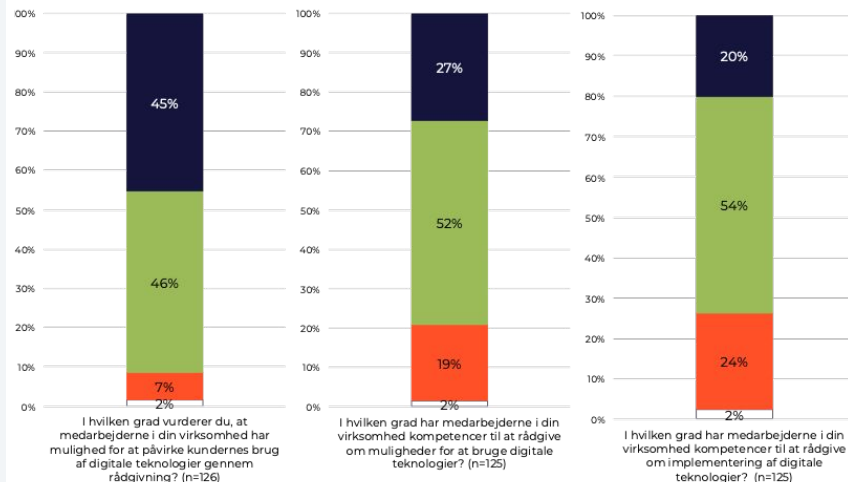
Størstedelen af revisorerne oplever, at de i meget høj grad, høj grad eller nogen grad (91%) har mulighed for at påvirke deres kunders digitale brug gennem deres rådgivning.

Men selvom revisorerne vurderer, at de kan påvirke deres kunders brug af digitale teknologier, så har de i mindre grad kompetencerne til det.

Således vurderer hver femte revisor (21%), at medarbejderne ikke har kompetencerne til at rådgive om muligheder for at bruge digitale teknologier (lav grad/meget lav grad/slet ikke).

Samtidig oplever hver fjerde revisor (26%), at medarbejderne mangler kompetencerne til at rådgive om mulighederne for at implementere digitale teknologier (lav grad/meget lav grad/slet ikke).

Figur 12: Revisorerne muligheder for og kompetencer til at rådgive om digitale teknologier

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt revisorer (juli-august, 2021)

Bilagsoversigt

- A. Databilag
- B. Metode- og datagrundlag
- C. Digitale udviklingsrejser

A. Databilag

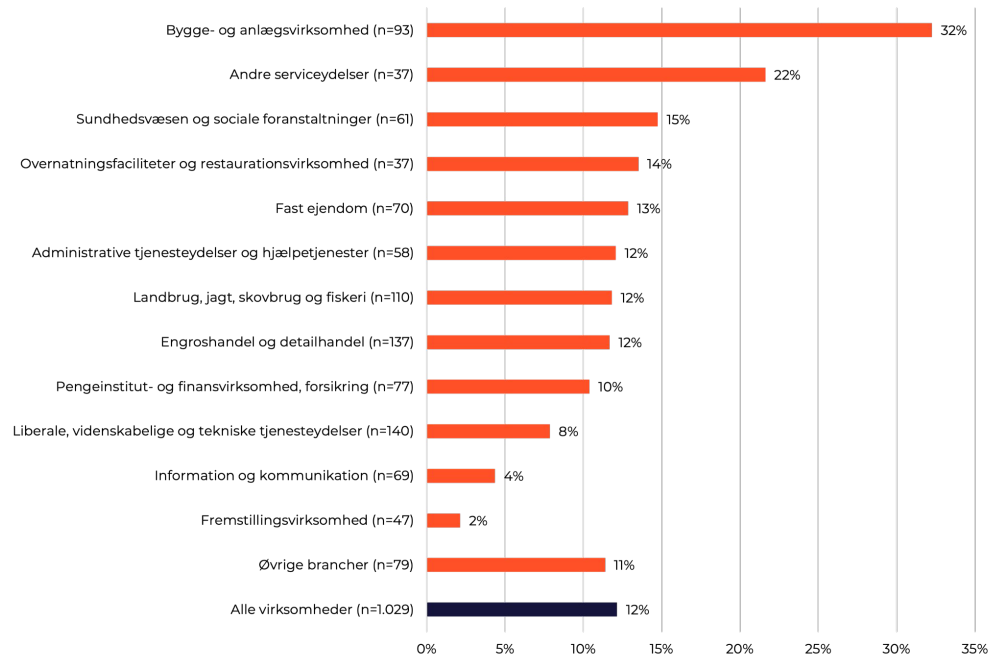
Bilag A.1: Mange ikke-digitale SMV'er i byggeriet

Figuren viser andelen af SMV'er inden for en branche, som ikke bruger digitale teknologier.

Den største andel af ikke-digitale SMV'er findes inden for bygge- og anlægsvirksomhed, efterfulgt af virksomheder inden for andre personlige serviceydelser.

Den mindste andel af ikke-digitale SMV'er findes inden for fremstillingsvirksomhed og IT-området, men også inden for vidensservice (liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser).

Figur 13: Andel af SMV'er som ikke bruger digitale teknologier, fordelt på brancher

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021).

Anm.: Procenterne angiver andelen af ikke-digitale inden for hver branche og summerer derfor ikke til 100%.

Virksomhederne har i spørgeskemaundersøgelsen svaret "Nej, vi bruger ikke digitale teknologier i vores virksomhed" på fig. spørgsmål: Gør din virksomhed brug af digitale teknologier inden for et eller flere af disse områder?

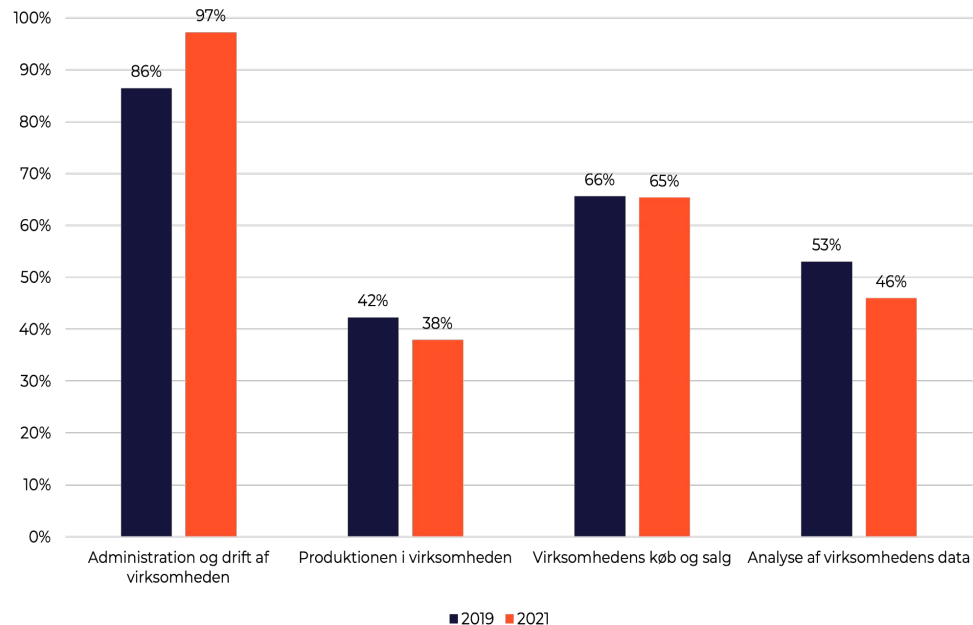
Bilag A.2: Flere SMV-selskaber bruger digitale teknologier inden for administration og drift

Figuren viser andelen af SMV-selskaber som i 2019 hhv. 2021 oplyser, at de anvender digitale teknologier inden for de fire hovedområder.

Figuren viser, at der fra 2019 til 2021 er en stigning på 11 procentpoint i andelen af selskaber, som bruger digitale teknologier inden for administration og drift. Med til dette billede hører dog, at dette område i 2021 også omfatter brugen af online mødeservices, hvilket ikke var tilfældet i 2019.

Omvendt ses et mindre fald i andelen af selskaber, som bruger digitale teknologier inden for produktionen og inden for analyse af virksomhedens data. Der ses ingen udvikling i andelen af selskaber, som bruger digitale teknologier inden for virksomhedens køb og salg.

Figur 14: Andel af SMV-selskaber, som bruger digitale teknologier inden for...

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021) (n = 361) og data fra FSR - danske revisorer og Karnov Group (2020) (n = 801)

SMV'ERNES DIGITALE UDVIKLING

Bilag A.3: SMV'ernes forventninger til digitalisering bliver indfriet

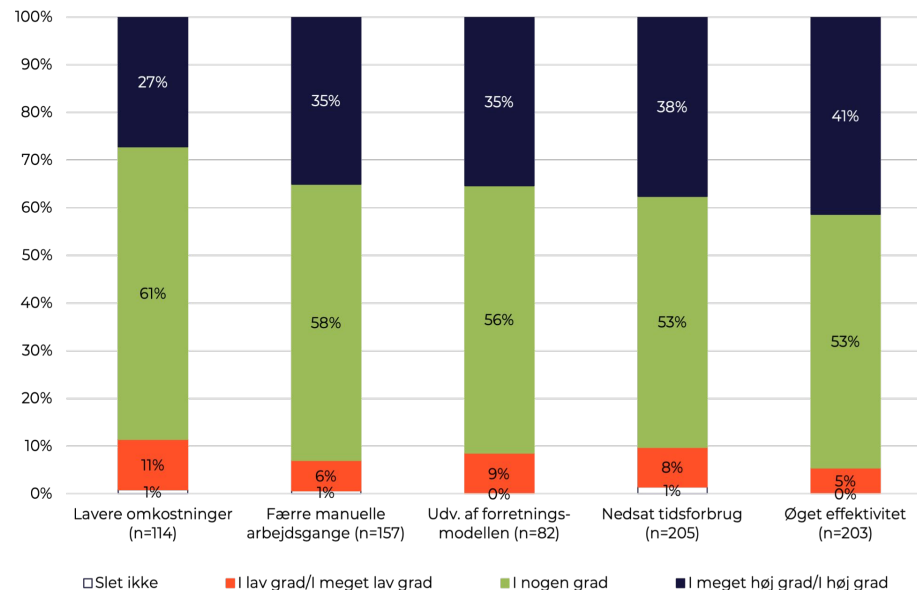
Når SMV'erne går i gang med at implementere og bruge digitale teknologier, har de en række forventninger til det udbytte, som brugen af digitale teknologier skal udmønte sig i. Det er i den forbindelse interessant at se på, i hvilken grad SMV'ernes forventninger bliver indfriet. Det er interessant ud fra en antagelse om, at der er en sammenhæng mellem graden af indfrielse og SMV'ernes motivation for yderligere digitalisering. Med andre ord vil indfrie forventninger potentielt resultere i brug af flere eller mere avancerede digitale teknologier.

I forlængelse heraf tegner analysen et positivt billede. Den viser, at forventninger hos størstedelen af SMV'erne er blevet indfriet.

På tværs af SMV'ernes top 5 forventninger vurderer gennemsnitligt 92%, at de i nogen grad, høj grad eller meget høj grad har fået indfriet deres forventninger til brugen af digitale teknologier.

Samtidig viser analysen, at der er plads til forbedring. Der er således en overvægt af SMV'er, der vurderer, at de i nogen grad har fået indfriet deres forventninger. Andelen er størst inden for "lavere omkostninger" (61%) og lavest inden for "nedsat tidsforbrug" og "øget effektivitet" (53%).

Figur 16: SMV'ernes vurdering af, i hvilken grad deres forventninger til digitale teknologier er indfriet (top 5 forventninger)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)
Respondenterne har svaret på følgende spørgsmål: I hvilken grad vurderer du, at jeres forventninger til brugen af digitale teknologier er blevet indfriet?

SMV'ERNES DIGITALE UDVIKLING

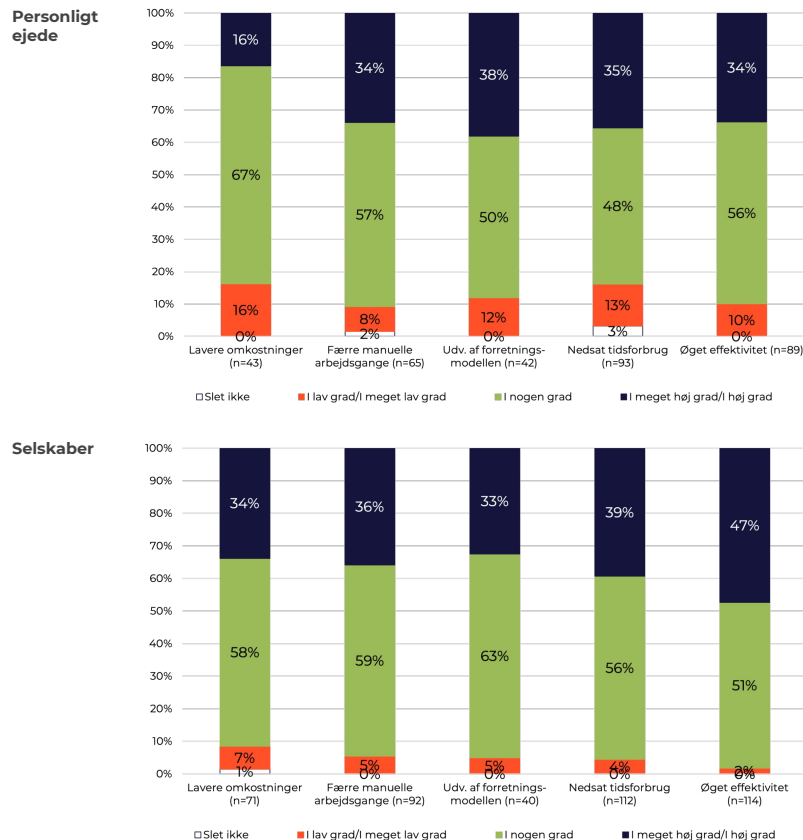
Bilag A.4: SMV'ernes forventninger til digitalisering bliver indfriet

Figurerne viser SMV'ernes vurdering af, i hvilken grad deres forventninger til brugen af digitale teknologier er blevet indfriet inden for fem områder. Spørgsmålet er stillet til de respondenter, der har angivet, at de har forøget deres brug af digitale teknologier under corona-pandemien. SMV'ernes vurderinger er opgjort på virksomhedsform.

Som det fremgår, vurderer gennemsnitligt 87% af de personligt ejede SMV'er og 95% af selskaberne, at de i nogen grad, høj grad eller meget høj grad har fået indfriet deres forventninger til brugen af digitale teknologier.

Det er dog en overvægt af SMV'er, der vurderer, at de i nogen grad har fået indfriet deres forventninger. Blandt personligt ejede SMV'er er denne andel størst inden for "lavere omkostninger" (67%), mens den blandt selskaber er størst inden for "udvikling af forretningsmodellen" (63%). Blandt personligt ejede SMV'er er andelen lavest inden for "nedsat tidsforbrug" (48%), og blandt selskaber er andelen lavest inden for "øget effektivitet" (51%).

Figur 17: SMV'ernes vurdering af, i hvilken grad deres forventninger til digitale teknologier er indfriet (top 5 forventninger)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)

Respondenterne har svaret på følgende spørgsmål: I hvilken grad vurderer du, at jeres forventninger til brugen af digitale teknologier er blevet indfriet?

Bilag A.5: Pandemiens betydning for brug af digitale teknologier inden for administration og drift

Figuren til højre kombinerer resultaterne fra to spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen blandt SMV'er:

- Horisontalt vises SMV'ernes besvarelser på spørgsmålet om betydningen af corona-pandemien for deres brug af digitale teknologier inden for administration og drift.
- Vertikal vises SMV'ernes besvarelser på spørgsmålet om virksomhedens økonomiske udvikling under corona-pandemien.

Som det fremgår, er der ikke signifikant forskel på fordelingerne mellem virksomheder, som har oplevet et fald i omsætningen og en stigning i omsætningen.

Figur 15: Pandemiens betydning for SMV'ernes brug af digitale teknologier inden for administration og drift sammenholdt med deres økonomiske udvikling fra 2019-2020

		I hvilken grad har corona-pandemien haft indflydelse på jeres brug af digitale teknologier til administration og drift?			
		I meget høj grad / I høj grad	I nogen grad	I lav grad / I meget lav grad	Slet ikke
Hvordan udviklede omsætningen sig i din virksomhed sig i 2020 sammenlignet med 2019?	Omsætningen faldt (n=239)	21%	31%	21%	28%
	Omsætningen steg (n=184)	21%	27%	24%	28%
	Omsætningen var uændret (n=221)	13%	24%	28%	36%

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er (juli-august, 2021)

B. Metode- og datagrundlag

METODE- OG DATAGRUNDLAG

Bilag B: Analysens metode- og datagrundlag

Analysens primære datakilder omfatter en spørgeskemaundersøgelse blandt danske SMV'er, en spørgeskemaundersøgelse blandt godkendte revisorer samt dybdegående kvalitative interview med SMV'er og revisorer.

Spørgeskemaundersøgelse blandt danske SMV'er

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i juli til august 2021 af Seismonaut A/S på vegne af FSR - danske revisorer, Dansk IT og Teknologipagten. Der er i perioden indsamlet 1.029 besvarelser fra danske SMV'er. Besvarelserne er i analysen vægtet ud fra virksomhedsform, antal ansatte og branche. Det er gjort med henblik på at afspejle et repræsentativt udsnit af populationen.

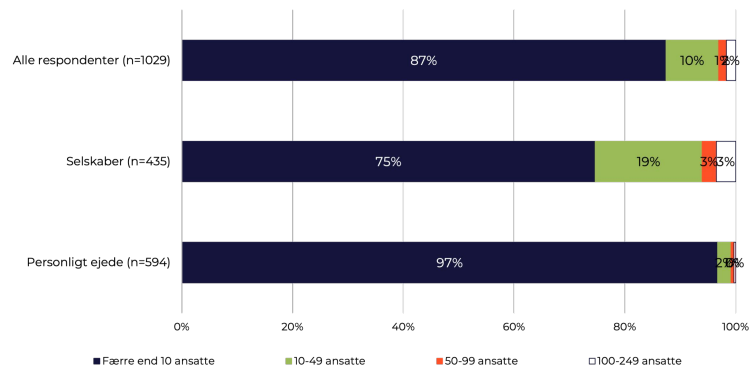
I figur 18 ses respondenternes fordeling på virksomhedsform og størrelse. Som det fremgår, domineres respondentgruppen af virksomheder med færre end 10 ansatte.

Det gælder især for personligt ejede SMV'er (97%), men også for selskaber (75%).

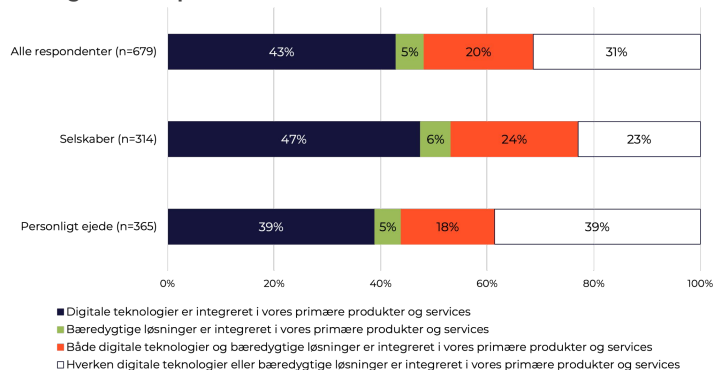
Figur 19 viser, hvor stor en andel af respondenterne, der har integreret digitale teknologier og/eller bæredygtige løsninger i deres primære produkter og services. Respondentgruppen domineres af SMV'er, som vurderer, at digitale teknologier er integreret i deres primære produkter og services. Dette gælder især for selskaberne (77%), men også for de personligt ejede SMV'er (62%).

Det fremgår også, at relativt få SMV'er har integreret bæredygtige løsninger i deres primære produkter og services. Endelig fremgår det, at en relativt stor andel af de personlige ejede SMV'er hverken har integreret digitale teknologier eller bæredygtige løsninger er deres primære produkter og services (39%).

Figur 18: Respondenternes fordeling på virksomhedsform og størrelse

Figur 19: Integration af digitale teknologier og/eller bæredygtige løsninger fordelt på virksomhedsform

METODE- OG DATAGRUNDLAG

Bilag B: Analysens metode- og datagrundlag

Spørgeskemaundersøgelsen blandt SMV'erne er gennemført i en periode med betydelig usikkerhed som følge af corona-pandemien. Af denne årsag er SMV'erne blevet bedt om at besvare en række spørgsmål om virksomhedens økonomiske udvikling i perioden fra 2019-2021.

Figureerne viser respondenternes besvarelser på to spørgsmål vedr. virksomhedens omsætning. I figur 20 ses det, at 39% af respondenterne i 2020 havde samme omsætning som i 2019. Det ses også, at lidt mere end en tredjedel af selskaberne (36%) havde større omsætning i 2020 end i 2019, mens godt en fjerdedel af selskaberne (27%) havde lavere omsætning i 2020 end i 2019.

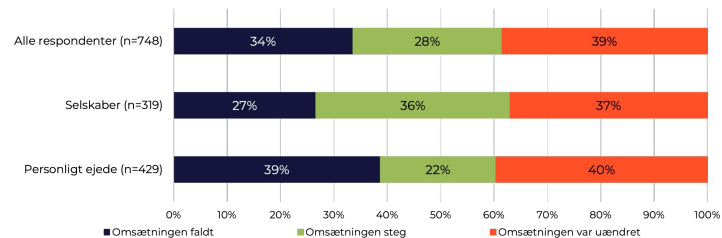
For de personligt ejede SMV'er viser figuren, at 39% af respondenterne oplevede et fald i omsætning i 2020 sammenholdt med i 2019. For denne gruppe ses videre en relativ lav andel,

som oplevede en stigning i omsætningen fra 2019 til 2020.

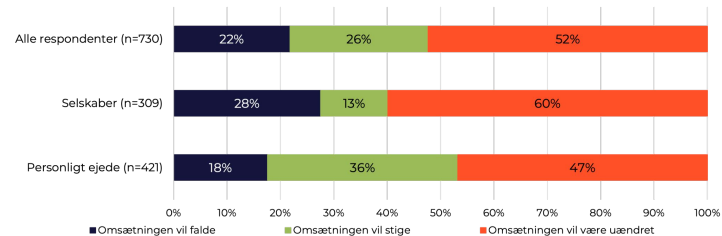
I figur 21 ses respondenternes forventninger til udviklingen i omsætningen for 2021 sammenholdt med 2020. Omkring halvdelen af respondenterne (52%) forventer, at omsætningen i 2021 vil være uændret. For selskaberne udgør denne andel 60%, mens andelen for de personligt ejede SMV'er udgør lidt mindre end halvdelen (47%).

Figur 21 viser videre, at 13% af selskaberne forventer en stigning i omsætningen, mens 28% forventer et fald. For de personligt ejede SMV'er er billedet et andet. Her forventer 36%, at omsætningen vil stige, mens 18% forventer at omsætningen vil falde.

Figur 20: Hvordan udviklede omsætningen sig i din virksomhed i 2020 sammenlignet med 2019?

Figur 21: Hvordan forventer du omsætningen i din virksomhed vil udvikle sig i 2021 sammenlignet med 2020?

METODE- OG DATAGRUNDLAG

Bilag B: Analysens metode- og datagrundlag

Foruden spørgsmål vedr. udviklingen i SMV'ernes omsætning, har spørgeskemaundersøgelsen spurgt ind til udviklingen i antallet af fuldtidsmedarbejdere.

Figur 22 viser, at for 68% af respondenter var antallet af medarbejdere i 2020 uændret sammenholdt med 2019. Det var især tilfældet blandt de personligt ejede SMV'er (87%). Blandt selskaberne oplevede 31% antallet af medarbejdere som uændret. Til gengæld oplevede 41% af selskaberne, at antallet af medarbejdere faldt fra 2019 til 2020. Blandt de personligt ejede SMV'er oplevede 8% et fald i antal medarbejdere i samme periode.

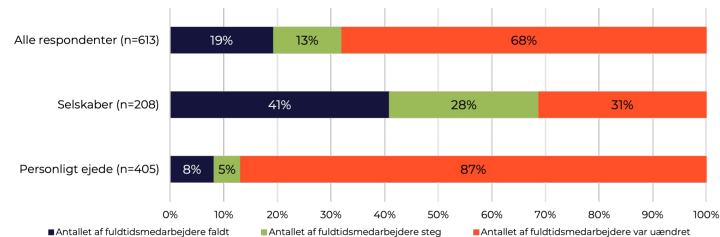
Figur 23 tegner samme overordnede billede for udviklingen i antallet af medarbejdere fra 2020 til 2021. Tre ud af fire respondenter (75%) forventer, at antallet af ansatte vil være uændret ift. 2020.

Blot 8% forventer, at antallet vil stige. På dette punkt ses ikke en forskel mellem selskaberne og de personligt ejede SMV'er.

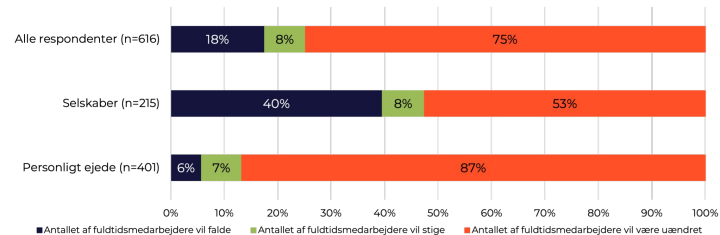
Derudover viser figur 23, at 40% af selskaberne forventer, at antallet af medarbejdere vil falde fra 2020 til 2021. Blandt de personligt ejede SMV'er er det blot 6%, der forventer et fald i perioden.

Respondentgruppen inkluderer SMV'er, der er økonomisk påvirket af corona-pandemien i både positiv og negativ retning. Samlet set tegner spørgeskemaundersøgelsen et billede af, at en større andel af selskaberne er påvirket negativt af corona-pandemien sammenlignet med personligt ejede SMV'er.

Figur 22: Hvordan udviklede antallet af fuldtidsmedarbejdere sig i din virksomhed i 2020 sammenlignet med 2019?

Figur 23: Hvordan forventer du, at antallet af fuldtidsmedarbejdere i din virksomhed vil udvikle sig i 2021 sammenlignet med 2020?

Bilag B: Analysens metode- og datagrundlag

Spørgeskemaundersøgelse blandt godkendte revisorer

Spørgeskemaundersøgelse blandt godkendte revisorer omfatter 131 besvarelser indsamlet blandt medlemmer af FSR - danske revisorer.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i august 2021 af Seismonaut A/S på vegne af FSR - danske revisorer, Dansk IT og Teknologipagten.

Interview med udvalgte SMV'er og revisorer

I tillæg til data fra de to spørgeskemaundersøgelser omfatter analysens primære datakilder indsigter fra dybdegående kvalitative interview med SMV'er og revisorer.

Informanterne er udvalgt på baggrund af deres besvarelser i spørgeskemaundersøgelserne og med henblik på at indsamle supplerende og dybdegående indsigter om SMV'ernes digitalisering og rådgivningsbehov.

Der er gennemført dybdegående kvalitative interview med 7 SMV'er og 3 revisorer. Indsigterne fra interviewene indgår i rapporten som analytiske perspektiveringer og som digitale udviklingsrejser (se bilag C).

Analysens sekundære datakilder

Analysens sekundære datakilder omfatter en række eksisterende og aktuelle analyser og data vedr. SMV'ernes digitalisering, herunder bl.a. data fra Danmarks Statistik og eksisterende viden om virksomhedernes digitalisering.

I rapporten henvises løbende til nogle af disse kilder, mens andre har dannet inspiration til analysen. I oversigten til højre ses en samlet litteraturliste.

Litteraturliste

Danmarks Statistik (2021): It-anvendelse i virksomheder

DI Analyse (2020): Corona-krisen sætter turbo på virksomhedernes digitale investeringsplaner, oktober 2020

Erhvervsministeriet (2021a): Redegørelse om Danmarks digitale Vækst, april 2021.

FSR - danske revisorer og Karnov Group (2020a): SMV-virksomheders behov for rådgivning i fremtiden, januar 2020.

FSR - danske revisorer (2020b): Digitaliseringsparathed i revisionsbranchen. Udarbejdet af FSR – danske revisorer og Syddansk Universitet, januar 2020.

Syddansk Universitet (2021a): Hvad kan SMV'er lære af Covid-19? En repræsentativ undersøgelse af yngre danske SMV'er.

Syddansk Universitet (2021b): Hvad kan SMV'er lære af Covid-19? Hvordan SMV'er anvender og kombinerer forskellige strategier under Covid-19

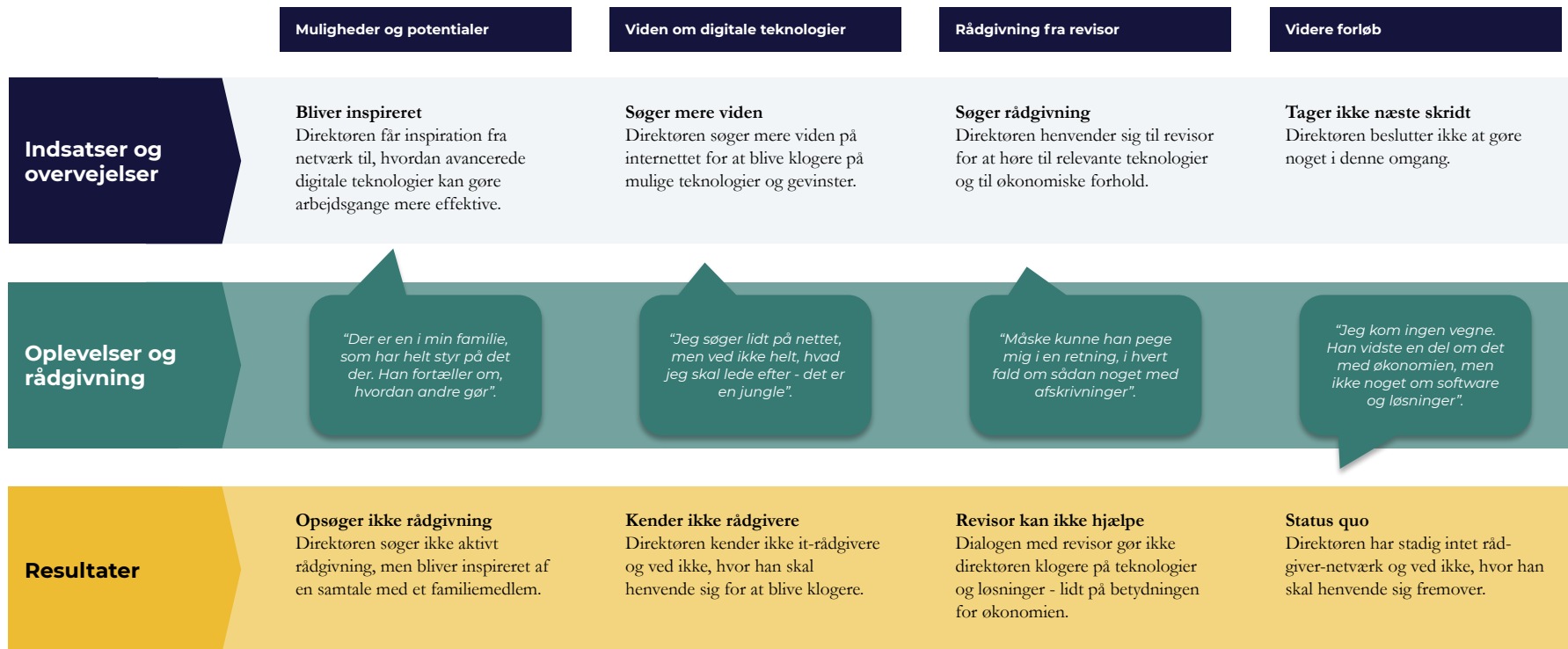
Teknologipagten (2020): Digital opkvalificering i SMV'erne, september 2020

C. Digitale udviklingsrejser

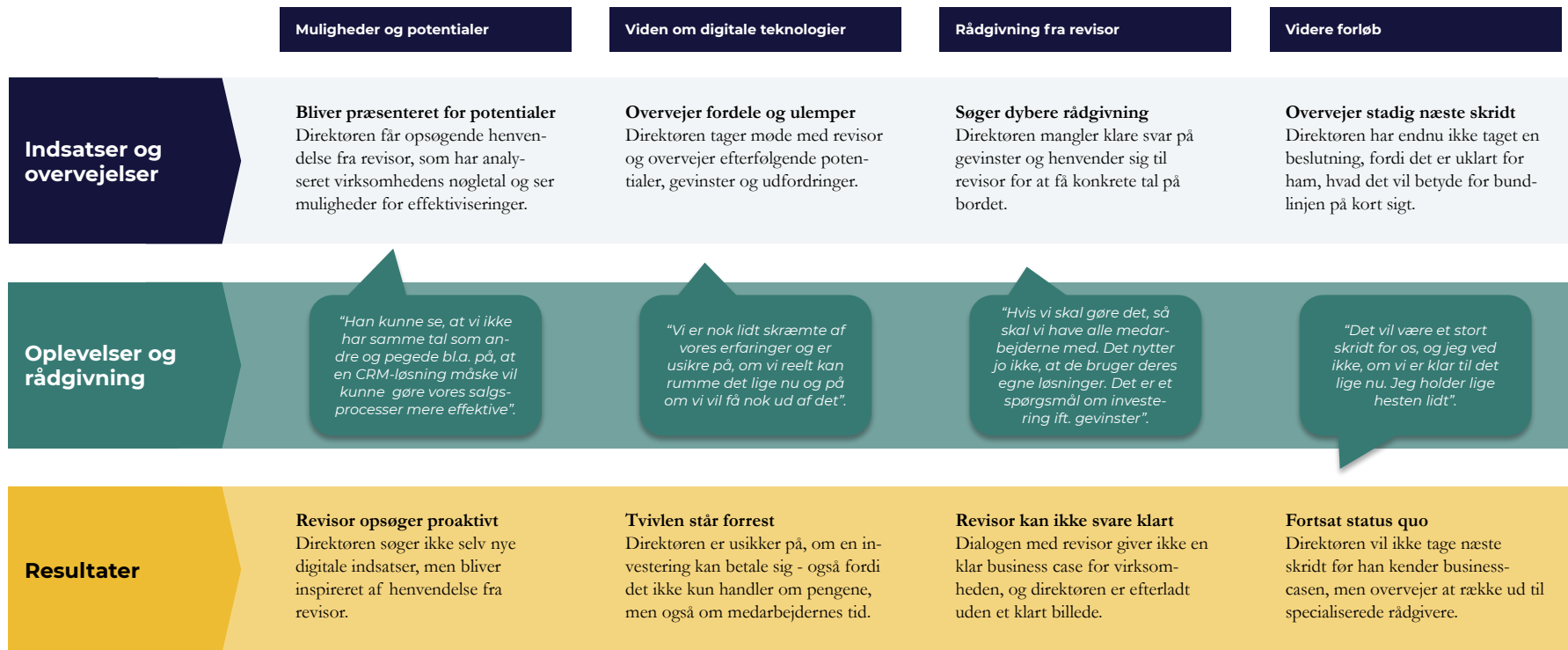
Som led i analysen er der gennemført dybdegående kvalitative interview med 7 SMV'er og 3 revisorer. Indsigterne fra disse interview indgår dels i rapporten som analytiske perspektiveringer, og dels som "digitale udviklingsrejser". Disse rejser repræsenterer stiliserede forløb set fra SMV'ernes perspektiv. Rejserne sigter på at formidle og illustrere sammenhænge mellem SMV'ernes overvejelser og indsatser ift. brug af digitale teknologier på den ene side og deres oplevelser med rådgivning fra revisorer og resultaterne heraf på den anden side.

På de følgende sider præsenteres tre digitale udviklingsrejser. Den første illustrerer en udvikling, hvor rådgivning fra revisor ikke bringer SMV'er videre i den digitale udvikling, mens den næste viser en udvikling, hvor rådgivningen potentielt kan bringe SMV'erne videre. Den sidste repræsenterer en udvikling, hvor rådgivning gør en klar forskel for SMV'ernes digitale omstilling.

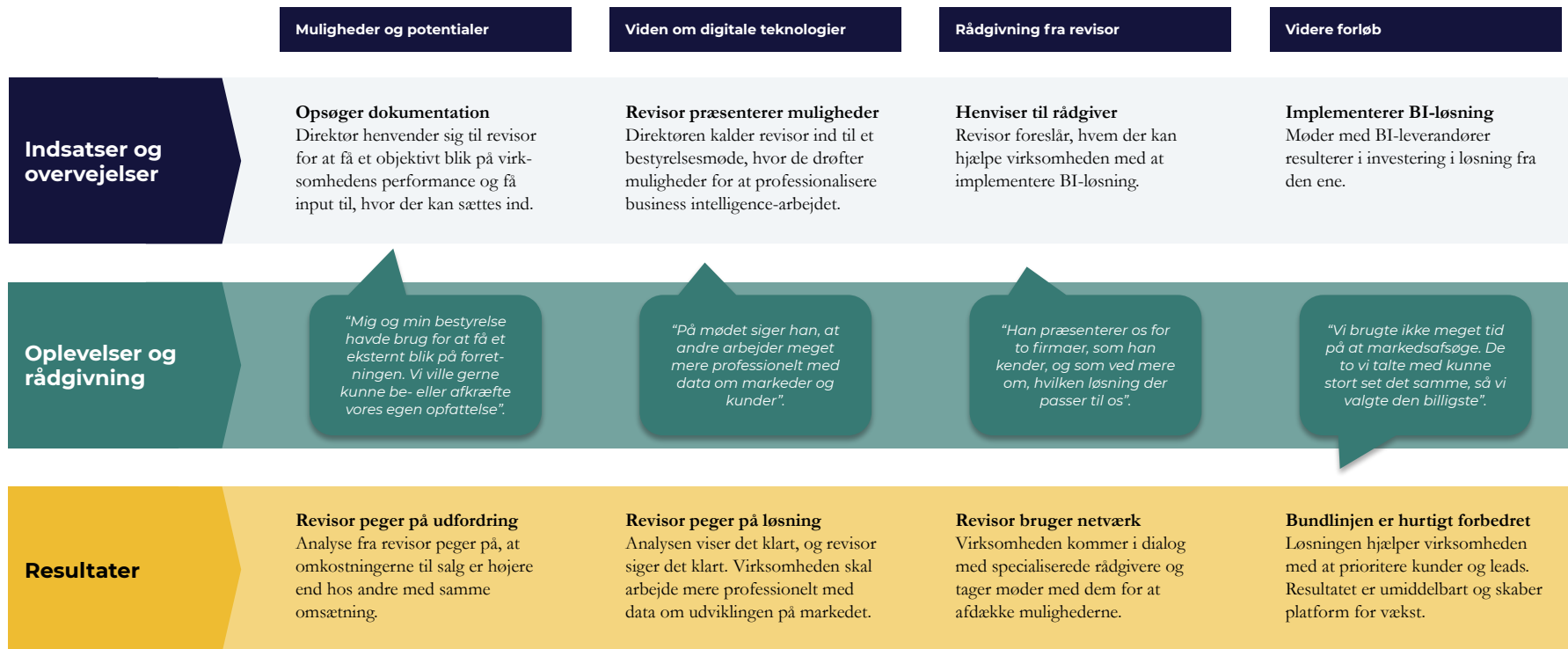
#1: Rådgivning kan ikke bringe den digitale udvikling videre

#2: Rådgivning kan måske bringe den digitale udvikling videre

#3: Rådgivning gør forskellen for den digitale udvikling

SEISMON¹UT